

Asia: VN/9627/2026

Hallituksen esitys eduskunnalle ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausuntonne pääasiallinen sisältö

Lausuntonne pääasiallinen sisältö

-

Häiriötilanteita ja poikkeusoloja koskeva ehdotukset

Lausuntonne koskien häiriötilanteen määrittelyä

-

Lausuntonne koskien ehdotusta yksityisten koulutuksen järjestäjien varautumisvelvollisuudeksi

-

Lausuntonne koskien ehdotusta oppivelvollisten ensisijaisuudelle poikkeusoloissa ja häiriötilanteissa

-

Lausuntonne koskien ehdotusta ammatillisesta koulutuksesta annetun lain uudeksi 45 a §:ksi

-

Lausuntonne koskien ehdotusta ammatillisesta koulutuksesta annetun lain uudeksi 52 a §:ksi

-

Lausuntonne koskien ehdotusta ylioppilastutkinnosta annetun lain uudeksi 4 a §:ksi

-

Lausuntonne koskien ehdotusta lukiolain uudeksi 18 a §:ksi

-

Lausuntonne koskien ehdotusta lukiolain 4 §:n muuttamisesta

-

Lausuntonne koskien ehdotusta tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annetun lain uudeksi 26 a §:ksi

-

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 8 §:ää koskevat muutokset

Lausuntonne koskien lain 8 §:ään ehdotettavia muutoksia

-

Ylioppilastutkinnosta annettuun lakiin ehdotettavat muutokset

Lausuntonne koskien lain 5 a §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Lausuntonne koskien lain 21 §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Lausuntonne koskien lain 22 §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Lausuntonne koskien lain 24 §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Ammatillisen koulutuksen työelämätoimikunnat

Lausuntonne koskien ammatillisen koulutuksen työelämätoimikuntia koskevia muutosehdotuksia

Lausunnolla olevassa hallituksen esitysluonnoksessa työelämätoimikuntien lakkauttaminen on samassa esityksessä, jossa pääpaino on koulutuksen varautumisessa ja häiriötilanteissa toimimisessa. Erityisesti näissä tilanteissa me tarvitsemme ammattitaitoisia, osaavia työntekijöitä, jotka valmistuvat ammatillisesta toisen asteen koulutuksesta. Työelämätoimikunnilla on keskeinen rooli osaamisen ajantasaisuuden, arvioinnin laadun ja yhdenmukaisuuden tarkkailijoina ja varmistamisessa, vaikka sitä hallituksen esitysluonnoksessa yritetäänkin vähätellä.

Työelämätoimikuntien lakkauttamista perustellaan myös väitteellä työelämätoimikuntien pistemäisistä vierailukäynneistä. Väite ei pidä paikkaansa ainakaan sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon työelämätoimikunnan kohdalla. Työelämätoimikunnan toteuttamat vierailukäynnit ovat kattaneet 82% sosiaali- ja terveysalan perustutkintoa järjestävistä koulutuksen järjestäjistä. Vuoropuhelu koulutuksen järjestäjien kanssa on ollut rakentavaa ja aitoa.

Ammatillisen koulutuksen ja työelämäyhteistyön kuvataan jatkuvan kaksikantaisissa arviointikeskusteluissa, joissa työelämällä on rooli ammatillisen koulutuksen laadun varmistajana.

Millaiset ovat työelämän mahdollisuudet tähän, kun ammatilliseen koulutukseen kohdistuneiden leikkausten myötä myös työpaikkaohjaajakoulutus niin ryhmämuotoinen kuin yksilöllinen on vähentynyt. Ammatilliseen koulutukseen kohdistuneiden leikkausten myötä kasvaa myös riski, että opiskelijoiden saama ohjaus heikkenee entisestään.

Hallituksen esitysluonnoksessa vedotaan myös koulutuksen järjestäjän omaan laadunvalvontaan. Laadun seurannan jääminen koulutuksen järjestäjien itsearvioinnin varaan heikentää tutkinnoissa osoitetun osaamisen vertailtavuutta ja kehittämistä valtakunnallisesti. Tämä lisää riskiä arvioinnin tasalaatuisuuden heikkenemisestä, alueellisten erojen kasvusta ja työelämän luottamuksen rapautumisesta, erityisesti jos omavalvonnan käytännöt eivät ole riittävän vahvoja ja yhdenmukaisia. Muutos siirtää järjestelmää ulkopuolisesti varmennetusta laadusta kohti luottamukseen perustuvaa mallia, jossa koulutuksen yhdenvertaisuus ja työelämävastaavuus riippuvat entistä enemmän siitä, kuinka uskottavasti ja avoimesti omavalvonta toteutetaan sekä siitä, säilyykö järjestelmässä riittäviä riippumattomia laadunvarmistuksen mekanismeja.

Lausunnolla olevassa hallituksen esitysluonnoksessa ei esitetä lakkautettavien työelämätoimikuntien tilalle toimivaa, rakenteellista vaihtoehtoa. Sen sijaan pykälään 119 esitetään lisättävän 2 momentti, jonka mukaan 'jatkossa opetus- ja kulttuuriministeriö voisi lisäksi asettaa työelämätoimikunnan määrääjäksi. Toimikunnan tehtävänä olisi osallistua ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteen ja niiden perusteiden kehittämiseen sekä toimia työelämän asiantuntijaelimenä ammatillista koulutusta koskevissa asioissa.'

Ensin lakkautetaan toimiva systeemi ja sitten asetetaan määräaikaista työelämätoimikunta sen vuoksi, että saadaan tutkinnon perusteisiin työelämän näkemys. Mitkä ovat näiden määräaikaisten työelämätoimikuntien asettamisten kustannukset suhteessa nykyisiin?

Täsmennykset toisen asteen lukuvuosimaksuja koskeviin säännöksiin

Lausuntonne koskien lukiolain 34 a §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta annettuun lakiin ehdotettava muutos

Lausuntonne koskien lain 3 §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer ry

Ojajärvi Sari

Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer ry